ПРО ПРОГРАМУ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ НА 2021-2023 РОКИ

<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-11-1>

Фото: <https://mon.gov.ua/>

КРЕМЕНЬ

Василь Григорович

доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) НАН України і НАПН України, президент Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, Україна

Анотація. 21 грудня 2020 р. підписано Програму спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки, підготовлену вченими НАПН України спільно з фахівцями МОН України. Спільна діяльність двох відомств здійснюватиметься за восьми пріоритетними напрямками: доступна та якісна дошкільна освіта; Нова українська школа; сучасна професійна (професійно-технічна) і фахова передвища освіта; якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих; розвиток науки та інновацій; цифровізація освіти; психологічний супровід освіти; загальні проблеми розвитку освітнього простору. Загалом програмою передбачено виконання 116 заходів, які сприятимуть розвитку усіх ланок освіти: дошкільної, початкової, базової і профільної середньої, позашкільної освіти, освіти дітей з особливими потребами, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих.

Ключові слова: Програма спільної діяльності; Міністерство освіти і науки України; Національна академія педагогічних наук України; наука; освіта; педагогіка; психологія; науковий і методичний супровід освіти; розвиток інноваційної людини.

Програму спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки розроблено з метою реалізації законодавства у сфері освіти і науки, Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 р. № 722/2019, Поступу команди Міністерства освіти і науки України на зміцнення системи освіти і науки України (липень-вересень 2020) (МОН України, 2020с) й Угоди про асоціацію між Україною та

Європейським Союзом. 21 грудня 2020 р. Міністр освіти і науки України С.М. Шкарлет та президент Національної академії педагогічних наук України В.Г. Кремень, під час засідання колегії МОН України, підписали Програму (МОН України, 2020b), попереднє обговорення проекту якої відбулося на засіданні Президії НАПН України 18 листопада 2020 р. (МОН України, 2020а; НАПН України, 2020b).

У Програмі виокремлено вісім пріоритетних напрямів співпраці (НАПН України, 2020а):

1. Доступна та якісна дошкільна освіта.
2. Нова українська школа.
3. Сучасна професійна (професійно-технічна) і фахова передвища освіта.
4. Якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих.
5. Розвиток науки та інновацій.
6. Цифровізація освіти.
7. Психологічний супровід освіти.
8. Загальні проблеми розвитку освітнього простору.

У кожному розділі визначено заходи, спрямовані на реалізацію нагальних завдань з реформування вітчизняної освіти.

За пріоритетним напрямом «Доступна та якісна дошкільна освіта» заплановано:

- оновлення програм розвитку дітей відповідно до нового Базового компонента дошкільної освіти;
- розроблення методичного забезпечення для центрів раннього розвитку для дітей від народження і до двох років та закладів дошкільної освіти, зокрема для дітей з особливими потребами та ін.

У межах напряму «Нова українська школа» передбачено:

- розроблення проекту Державного стандарту профільної середньої освіти та типової освітньої програми для профільної середньої освіти (зокрема для наукових ліцеїв);
- навчально-методичне забезпечення для дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних закладах освіти (методик комплексної оцінки розвитку, раннього втручання і ранньої допомоги, корекційно-розвивального супроводу дітей з особливими освітніми потребами), розроблення інноваційних навчальних матеріалів з медіаосвіти тощо;
- науково-методичний супровід впровадження STEM-освіти в Україні, розвитку інформаційно-цифрового навчального середовища Нової української школи.

За напрямом «Сучасна професійна (професійно-технічна) і фахова передвища освіта» планується:

- проведення експериментів всеукраїнського рівня: з розвитку публічно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти з використанням технологій стратегічного менеджменту; організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти; для сфери обслуговування систем відновлювальної сонячної та теплової енергетики; формування їх готовності до підприємницької діяльності;
- науково-методичний супровід професійної підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти та ін.

Фото: <https://mon.gov.ua/>

За пріоритетним напрямом *«Якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих»* заплановано:

- оновлення змісту вищої освіти;
- підвищення якості викладання у вищій освіті, ефективності врядування закладами вищої освіти та дослідницької спроможності університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки;
- розроблення концептуальних засад підготовки педагогічного персоналу до роботи з дорослими;
- науково-методичне забезпечення професійного й особистісного розвитку майбутніх учителів та вчителів-практиків;
- підвищення кваліфікації керівних, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів освіти та установ тощо.

За напрямом *«Розвиток науки та інновацій»*:

- оновлення пріоритетних напрямів (тематики) розвитку науки та інноваційної діяльності, орієнтованих на досягнення Цілей сталого розвитку;
- удосконалення інструментів оцінювання якості наукової діяльності;
- науково-методичний супровід інноваційних проєктів, пілотних досліджень, педагогічних експериментів;
- проведення спільних науково-методичних конференцій, освітянських виставок, науково-практичних семінарів, круглих столів, вебіна-

рів тощо, зокрема з проблем подолання наслідків пандемії COVID-19 та ін.

У межах напрямку *«Цифровізація освіти»* передбачено:

- науково-методичний супровід дистанційного та змішаного навчання;
- впровадження електронних освітніх ресурсів, хмаро орієнтованих навчальних та інформаційно-освітніх середовищ в системі загальної середньої освіти в Новій українській школі;
- формування інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів;
- створення науково-освітніх online платформ для дітей з особливими освітніми потребами;
- акумуляцію повнотекстових документів щодо освіти та розширення відкритого доступу користувачам до електронних ресурсів.

За напрямом *«Психологічний супровід освіти»* заплановано:

- розроблення методичного забезпечення діяльності практичних психологів, соціальних педагогів і методистів у закладах освіти, методичних матеріалів щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- дослідження стану психологічної готовності педагогічного персоналу до професійної діяльності в умовах Нової української школи;
- підвищення готовності і технологій підготовки учасників освітнього процесу до дій у надзвичайних ситуаціях;

- забезпечення ефективної підтримки педагогічною спільнотою та громадськістю реформ у сфері загальної середньої освіти;
- розроблення моделей діяльності психологічної служби в умовах децентралізації;
- визначення алгоритмів роботи спеціаліста психологічної служби щодо роботи в онлайн-режимі та розроблення методичних рекомендацій щодо застосування технологій дистанційних форм надання психологічних та соціально-педагогічних послуг учасникам освітнього процесу тощо.

За напрямом *«Загальні проблеми розвитку освітнього простору»* передбачено:

- участь вчених НАПН України у розробленні законодавчих і нормативно-правових документів у галузі освіти, стандартів освіти, програм тощо;
- у роботі колегій, рад, комісій, робочих груп, конкурсних комісій МОН України;
- експертизу навчальної, навчально-методичної літератури, засобів навчання та навчального обладнання для закладів дошкільної, початкової, середньої (зокрема для дітей з особливим освітніми потребами), позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти тощо, засобів навчання і навчального обладнання для надання грифів і свідоцтв МОН України;
- забезпечення доступу вчених та науково-педагогічних працівників до джерел наукової і науково-технічної інформації та ін.

Об'єднання зусиль фахівців МОН України та учених НАПН України відкриває нові можливості в науковому, методичному та інформаційному супроводі розвитку сучасної освіти, сприятиме ефективному розв'язанню актуальних проблем, що постали перед національною системою освіти в нових умовах розвитку українського суспільства в контексті європейської інтеграції і світової глобалізації (МОН України, 2020b; НАПН України, 2020a).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Міністерство освіти і науки України. (2020a, 18 листопада). Очільник МОН Сергій Шкарлет обговорив питання співпраці з членами Президії Національної академії педагогічних наук. <https://cutt.ly/khaB61B>
- Міністерство освіти і науки України. (2020b, 22 грудня). Підписано Програму спільної діяльності МОН та НАПН на 2021-2023 роки. <https://mon.gov.ua/ua/news/pidpisano-programu-spilnoyi-diyalnosti-mon-ta-napn-na-2021-2023-roki>
- Міністерство освіти і науки України. (2020c, 15 жовтня). Поступ команди МОН на зміцнення системи освіти і науки України (липень-вересень 2020). <https://mon.gov.ua/ua/news/postup-komandi-mon-na-zmicnennya-sistemi-osviti-i-nauki-ukrayini>
- Національна академія педагогічних наук України. (2020a). Програма спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки. <http://naps.gov.ua/ua/activities/research/mon23/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2020b, 18 листопада). Про співпрацю МОН України та НАПН України на 2021-2023 роки йшлося на засіданні Президії НАПН України. <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/2129/>

ON THE JOINT ACTIVITY PROGRAM OF THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE AND THE NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE FOR 2021-2023

Vasyl Kremen

DSc in Philosophy, Professor, Full Member (Academician) of NAS of Ukraine and NAES of Ukraine, President, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. On December 21, 2020, the Joint Action Program of the Ministry of Education and Science of Ukraine and the National Academy of Educational Sciences of Ukraine for 2021-2023 was signed; the program was prepared by the NAES of Ukraine researchers together with the MoES of Ukraine specialists. Joint activities of the two organizations would revolve around eight directions, i.e.: affordable and quality preschool education; the New Ukrainian School; up-to-date vocational and professional pre-higher education; quality higher education and development of adult education; the advancement of science and innovation; digitalization of education; psychological support for education; general problems of education development. In general, the implementation of 116 activities is provided by the program; they will promote the development of all levels of education: preschool, primary, basic and profile secondary, out-of-school education, education of children with special needs, vocational, professional pre-higher, higher and adult education.

Keywords: Joint Activity Program; Ministry of Education and Science of Ukraine; National Academy of Educational Sciences of Ukraine; science; education; pedagogy; psychology; scientific and methodological support of education; innovative person development.

Дата публікації: 25 лютого 2021 р.